

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Laarstraat Kerkdriel
Rapportnummer 11-0201

www.starobv.nl

Quickscan Natuurwaarden

Laarstraat Kerkdriel

November 2011

Rapportnummer: P11-0201

In opdracht van: Bureau Verkuylen
Veemarktkade 8, 5222 AE 's-Hertogenbosch

Contactpersoon : Martijn van Loon

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Zorgplicht	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	4
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	4
2.2	Voorgenomen plannen	6
3	Methode	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Flora	10
4.2.2	Vlinders en libellen	10
4.2.3	Mieren en kevers	11
4.2.4	Vissen	11
4.2.5	Reptielen en amfibieën	12
4.2.6	Vogels	13
4.2.7	Zoogdieren	13
5	Conclusies	15
	Geraadpleegde bronnen	16
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Laarstraat te Kerkdriel is een bestemmingsplanwijziging voorzien. Als onderbouwing bij de ruimtelijke procedures dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de voorgenomen wijzigingen in het bestemmingsplan mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura 2000-lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex artikel 2) opgenomen: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

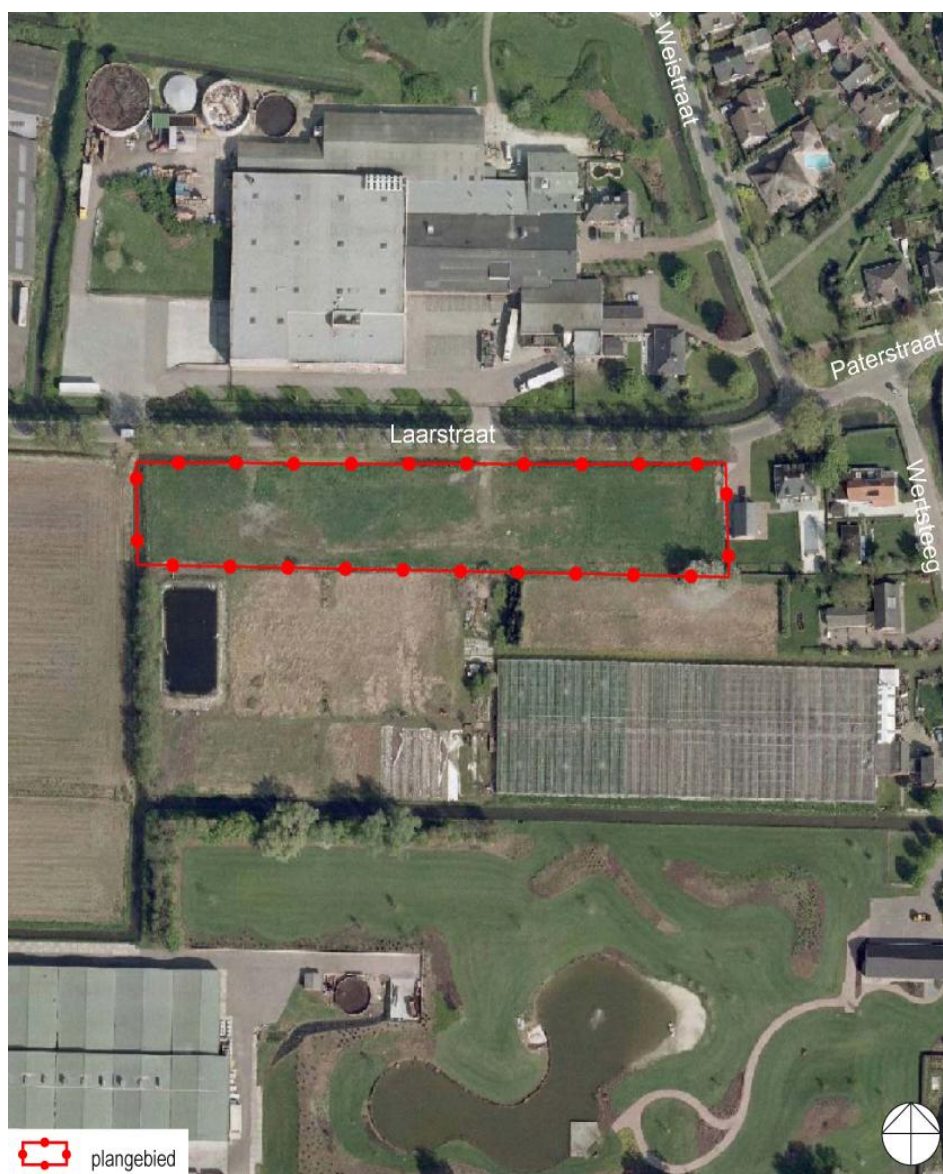
Het plangebied bevindt zich in het buitengebied ten zuidwesten van de kern van Kerkdriel. Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied in de omgeving weer.

Figuur 1. Ligging van het plangebied in de omgeving (rood)

Het plangebied heeft een oppervlakte van 7175 m² en wordt in het noorden begrensd door een sloot die parallel loopt aan de Laarstraat, in het oosten door een woonhuis met bijbehorende tuin en in het zuiden en westen door een sloot en landbouwgrond. In figuur 2 op de volgende pagina is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland met daarop een ruigtevegetatie (foto 1 en 2). Op de grens van het perceel met de Laarstraat is een bomenrij bestaande uit populieren aanwezig (foto 3). Binnen het plangebied is geen verharding of water aanwezig. Wel wordt het plangebied aan drie zijden omringd door watergangen (foto 4) en bevindt zich ten zuiden van het plangebied een waterreservoir.

Figuur 2: Begrenzing plangebied

Foto 1: Grasland

Foto 2: Ruigtevegetatie

Foto 3: Bomenrij van populieren

Foto 4: Sloot met oevervegetatie

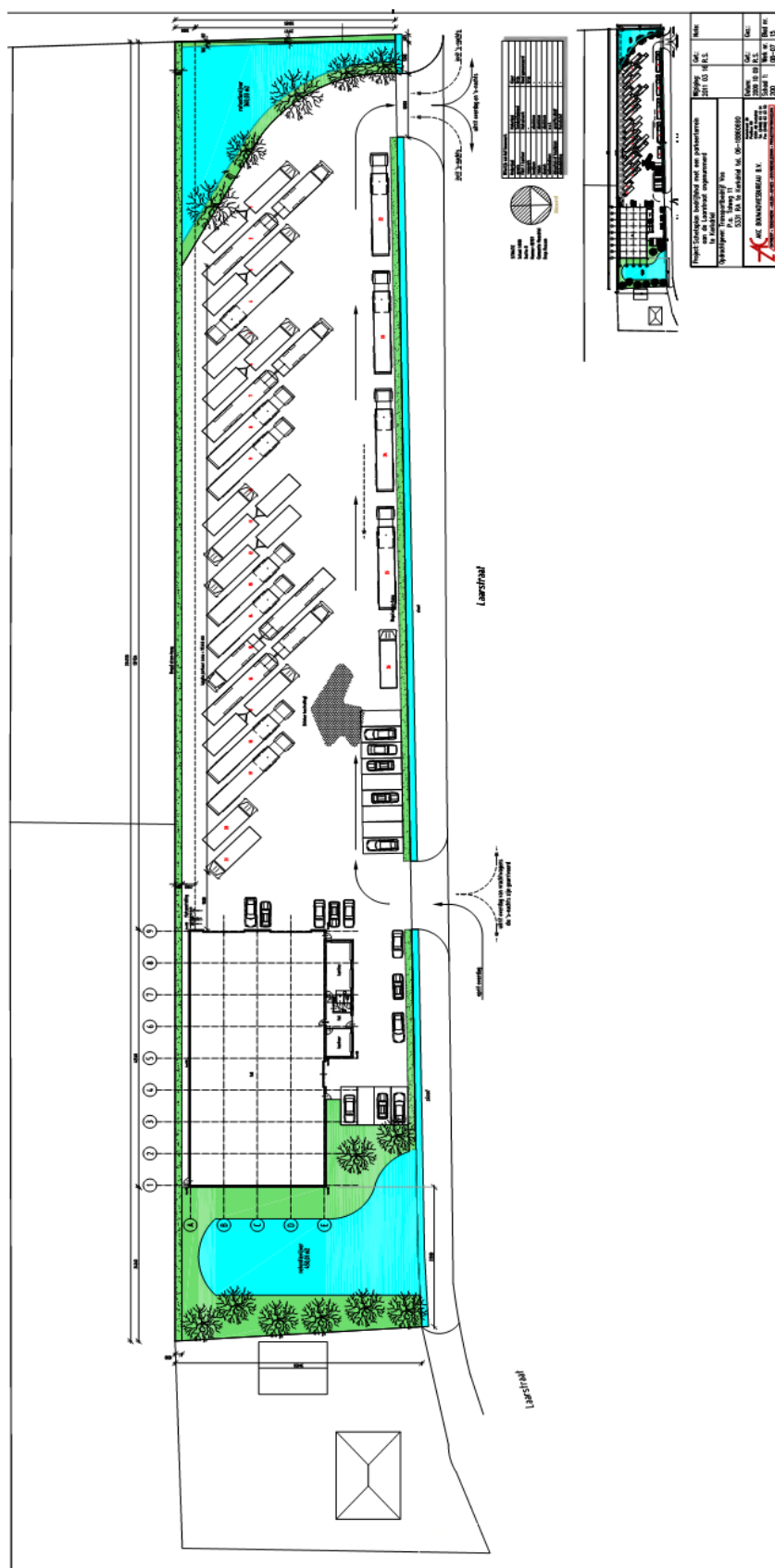
2.2 Voorgenomen plannen

Voorgenomen is om de huidige bestemming (agrarisch gebied) van het plangebied te wijzigen en een bedrijfshal met kantoorruimte te realiseren. De bebouwing zal een totale oppervlakte van 880 m² in beslag nemen. De verharding die zal gaan dienen als parkeerplaats met ruimte voor 26 vrachtwagens beslaat een oppervlakte van 4600 m².

Het plangebied zal omgeven worden door een haag en aan de oostzijde van de nieuwe bebouwing zal een ruime groensingel met bomen en water aangelegd worden. Daarnaast worden aan de west- en oostzijde van het plangebied retentievijvers gerealiseerd die aansluiten op de watergang ten westen van het plangebied. Deze watergang en vijvers worden aangekleed met oeverbeplanting passend bij een vijver en voorzien van een natuurvriendelijk talud.

De watergang die parallel loopt aan de Laarstraat wordt "opgewaard" naar de watergang ten westen van het plangebied. Hiervoor zal de watergang aan de Laarstraat dieper uitgegraven en breder gemaakt worden (Bureau Verkuyl, 2011).

Figuur 3 op de volgende pagina geeft de voorgenomen inrichting van het plangebied weer.

Figuur 3: Voorgenomen inrichting plangebied.

3 Methode

Als eerste heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites waarneming.nl en telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn uit o.a. dergelijke atlassen afkomstig. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. Tevens is de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied onderzocht.

Vervolgens heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 9 november 2011 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: licht bewolkt en circa 14 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

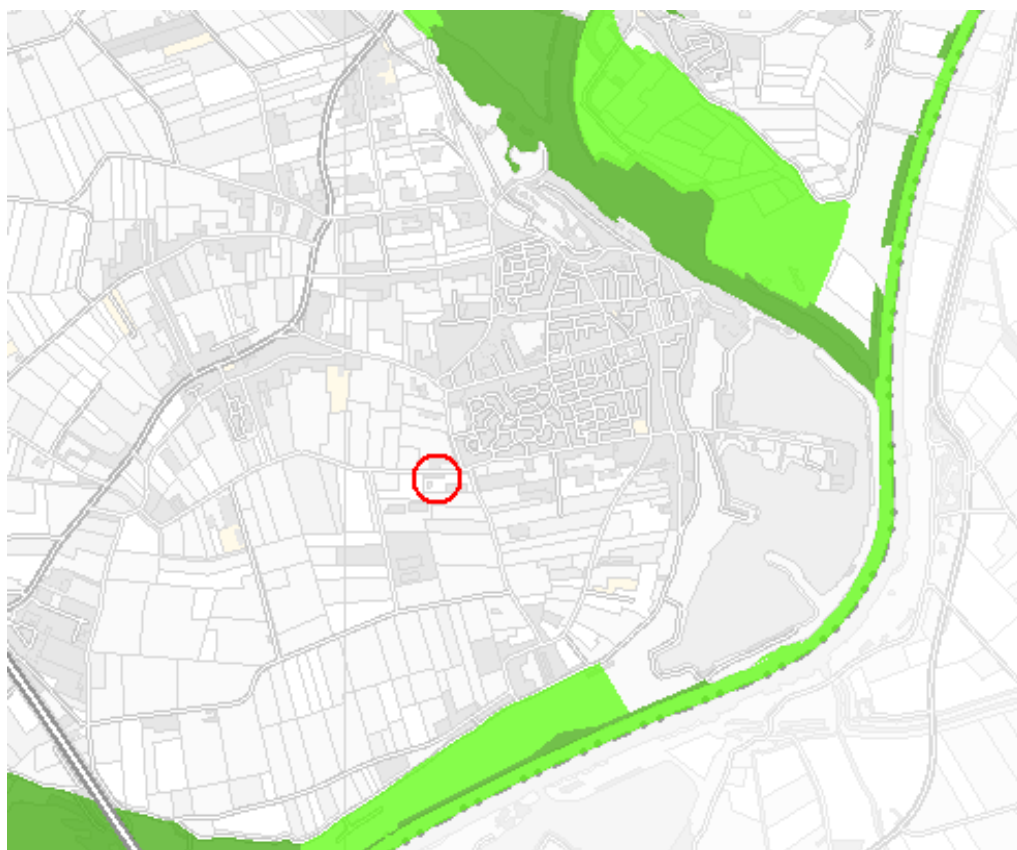
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied zich niet in de nabije omgeving van een Natura 2000-gebied bevindt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is "Uiterwaarden Waal" hetgeen op ruim 4,5 kilometer afstand van het plangebied ligt.

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van EL&I en de provincie Gelderland, maakt het plangebied geen deel uit van EHS-gebied. De dichtstbijzijnde EHS bevindt zich circa 1,3 kilometer ten zuiden van het plangebied (figuur 4).

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt niet in de nabije omgeving van een Natura 2000-gebied en maakt geen deel uit van de EHS. Er worden derhalve geen negatieve effecten op beschermde gebieden verwacht.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de EHS (groen)

Conclusie

De voorgenumen plannen zullen geen effect hebben op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland waarop enkele algemeen voorkomende plantensoorten als rode klaver, brandnetel, braam, fluitekruid en ridderszuring aanwezig zijn. Op de grenzen van het perceel bevinden zich een aantal populieren en langs de sloten is oevervegetatie aanwezig die voornamelijk uit riet, lisdodde, brandnetel en braam bestaat.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Deze worden door het ontbreken van geschikt habitat ook niet verwacht. Ook op basis van het uitgevoerde bronnenonderzoek kan het voorkomen van deze soorten uitgesloten worden.

Conclusie

Er komen geen beschermde plantensoorten voor binnen het plangebied.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas 'De dagvlinders van Nederland' (2006) blijkt dat er geen beschermde vlindersoorten binnen en in de nabije omgeving van het plangebied voorkomen. Beschermde dagvlinders vinden hun voortplantingsbiotoop op specifieke waardplanten, welke in het plangebied niet aanwezig zijn. Om deze reden wordt niet verwacht dat het plangebied gebruikt wordt door beschermde vlindersoorten. Het is wel mogelijk dat algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

De atlas 'Nederlandse libellen' (2002) en de website libellennet.nl maken geen melding van aanwezigheid van beschermde libelsoorten binnen en in de nabije omgeving van het plangebied. Door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater binnen het plangebied zijn geen voortplantingsmogelijkheden voor libellen aanwezig. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde soorten libellen gebruikmaken van het plangebied. De watergangen grenzend aan het plangebied en het nabij gelegen waterreservoir dienen mogelijk als voortplantingswater voor algemeen voorkomende libelsoorten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor binnen het plangebied.

4.2.3 Mieren en kevers

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk water. Uit het veldbezoek blijkt dat dergelijke biotopen niet in het plangebied aanwezig zijn. De watergangen die het plangebied grotendeels omringen zijn ongeschikt als leefgebied voor beschermde waterkevers omdat deze te ondiep zijn. Het voorkomen van beschermde soorten mieren en kevers is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 Vissen

Omdat binnen het plangebied oppervlaktewater aanwezig is, is het geschikt als leefgebied voor vissen. De watergangen die aan drie zijden het plangebied begrenzen, zijn mogelijk geschikt als leefgebied voor beschermde vissoorten omdat deze jaarrond water bevatten en aansluiten op andere waterlopen in de omgeving. Volgens de website RAVON.nl komt de soort kleine modderkruiper (FFlijst 2) in de omgeving van het plangebied voor. Ook niet beschermde vissoorten kunnen gebruikmaken van de watergangen als leefgebied.

Effectbeoordeling

De toekomstige werkzaamheden aan de watergangen zullen nadelige gevolgen met zich meebrengen voor alle (eventueel) aanwezige vissen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor niet beschermde vissoorten geldt dat de zorgplicht in acht genomen dient te worden: voorafgaand aan de werkzaamheden aan de watergangen dienen de aanwezige exemplaren afgevangen en elders uitgezet te worden. Om de aanwezigheid van beschermde vissoorten vast te stellen dan wel uit te sluiten, dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling, maar dient de zorgplicht in acht genomen te worden. Indien soorten van FFlijst 2 en 3 of bijlage IV van de Habitatrichtlijn worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden bij voorkeur uitgevoerd te worden in de periode 15 juli tot en met 31 oktober. In deze periode zijn de nadelige effecten op de aanwezige dieren beperkt. De werkzaamheden (het afvangen valt hier ook onder) worden **niet** in de periode 15 februari tot en met 30 mei uitgevoerd, omdat de soorten in deze periode het meest kwetsbaar zijn.

Conclusie

Om vast te stellen dan wel uit te sluiten of de soort kleine modderkruiper en/of andere beschermde vissoorten in de watergangen voorkomen, dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden. Ten aanzien van niet beschermde vissoorten dient de zorgplicht in acht genomen te worden om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Volgens de RAVON 'Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland' (2009) en de website telmee.nl zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibieënsoorten waargenomen: kamsalamander (Habitat IV), kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), rugstreeppad (Habitat IV), bruine kikker (FFlijst 1) en bastaardkikker (FFlijst 1). Volgens de geraadpleegde bronnen komen in de nabije omgeving van het plangebied geen reptielensoorten voor.

Het plangebied zelf bevat geen oppervlaktewater, waardoor het ongeschikt is om als voortplantingsbiotoop voor beschermde amfibieënsoorten te dienen. Het plangebied is wel geschikt als landbiotoop voor de kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker.

De watergangen grenzend aan het plangebied en het nabij gelegen waterreservoir zijn ongeschikt als leefgebied en voortplantingswater voor de kamsalamander. Dit omdat deze te kleinschalig zijn. Voor de rugstreeppad en amfibieënsoorten van FFlijst 1 kunnen de watergangen wel geschikt zijn als leefgebied en voortplantingswater. Tijdens het veldbezoek is met een schepnet gevist, maar zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de verdieping en verbreding van de watergang parallel aan de Laarweg en de realisering van een natuurvriendelijk talud bij de watergang ten westen van het plangebied wordt (tijdelijk) mogelijk leefgebied en voortplantingswater van de rugstreeppad en amfibieënsoorten van FFlijst 1 aangetast. Daarnaast wordt, als gevolg van de toekomstige werkzaamheden binnen het plangebied, mogelijk landbiotoop voor de kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad (allen FFlijst 1) vernietigd.

Als gevolg van de te realiseren retentievijvers met natuurvriendelijke taluds is er echter, na herinrichting van het plangebied, een grotere oppervlakte aan geschikt leefgebied en voortplantingswater voor amfibieën aanwezig dan in de huidige situatie.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibieënsoorten van FFlijst 1. Ten aanzien van het leefgebied en voortplantingswater van deze soorten dient de zorgplicht in acht genomen te worden: voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de aanwezige exemplaren afgevangen en elders uitgezet te worden. Om uit te sluiten dan wel vast te stellen of de rugstreeppad (Habitat IV) en/of andere soorten van FFlijst 2 en 3 en bijlage IV van de Habitatrichtlijn, gebruikmaken van de aangrenzende watergangen dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden. Indien exemplaren van deze soorten aangetroffen worden, dienen voorafgaand aan de werkzaamheden aanwezige exemplaren afgevangen en elders uitgezet te worden. Daarnaast worden de werkzaamheden (het afvangen valt hier ook onder) **niet** in de periode 15 februari tot en met 30 mei uitgevoerd. In deze periode zijn amfibieën het meest kwetsbaar.

Conclusie

Voor de soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling. Wel dient voor deze soorten de zorgplicht in acht genomen te worden. Om de aanwezigheid van rugstreeppad en/of andere beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten, dient vervolgonderzoek uitgevoerd te worden.

Er komen geen beschermde reptielensoorten voor binnen het plangebied of in de nabije omgeving.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of exemplaren van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen. Ook uit het bronnenonderzoek kan worden afgeleid dat er geen jaarrond beschermde vogelsoorten binnen het plangebied voorkomen.

Wel blijkt dat het plangebied voor een aantal algemeen voorkomende struweel- en cultuurvolgende vogels geschikt is als foerageer- en broedgebied. De populieren op de grenzen van het plangebied vormen geschikt leefgebied en broedgelegenheid voor algemeen voorkomende vogelsoorten als merel, duif en kauw. Deze blijven echter onaangetast door de voorgenomen plannen.

Effectbeoordeling

Indien de toekomstige werkzaamheden gedurende het broedseizoen plaatsvinden, zullen deze nadelig effect hebben op eventueel aanwezige broedende vogels. Ook zal als gevolg van de werkzaamheden voor een aantal struweel- en cultuurvolgende vogelsoorten foerageergebied verdwijnen. In de nabije omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Wanneer binnen het plangebied broedende vogels aanwezig zijn, dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Conclusie

Binnen het plangebied komen geen jaarrond beschermde vogelsoorten voor. De voorgenomen plannen hebben geen overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden indien broedende vogels aanwezig zijn.

4.2.7 *Zoogdieren*

Vleermuizen

Uit Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied. Vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen met holten, zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet aanwezig in het plangebied.

Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en mogelijk is een belangrijke vliegroute aanwezig: de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied kan als vliegroute gebruikt worden. Deze blijft echter onaangetast door de voorgenomen plannen.

Overige zoogdieren

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren als konijn, mol, egel en diverse muizensoorten (alle FFlijst 1) geschikt als leefgebied. Er zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van eekhoorns (FFlijst 2).

Effectbeoordeling

Mogelijk benutten een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als leefgebied. Als gevolg van de toekomstige werkzaamheden binnen het plangebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats. Voor deze soorten zijn in de omgeving echter voldoende alternatieve leefgebieden aanwezig.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat de toekomstige werkzaamheden verlies van foerageergebied veroorzaken. Dit betreft echter geen essentieel foerageergebied en in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

De bomenrij op de noordgrens van het plangebied kan gebruikt worden als vliegroute. Deze blijft echter onaangetast, waardoor er ten aanzien van vliegroutes geen negatieve effecten zullen optreden.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als leefgebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling. De toekomstige werkzaamheden zullen ten aanzien van vleermuizen geen overtreding van de Flora- en faunawet hebben, mits de bomenrij onaangetast blijft.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in de buurt van een Natura 2000-gebied en maakt geen deel uit van de EHS. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is "Uiterwaarden Waal" hetgeen op ruim 4,5 kilometer afstand van het plangebied ligt. De voorgenomen plannen hebben diensgevolge geen effect op beschermde gebieden.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen op FFlijst 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn strikt beschermd. Mits de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied onaangetast blijft, zullen de voorgenomen plannen geen overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg hebben. Mogelijk vormen de watergangen geschikt habitat voor beschermde vis- en amfibieënsoorten. Om de aanwezigheid van deze soorten vast te stellen dan wel uit te sluiten, dient vervolgonderzoek plaats te vinden.

Soorten van FFlijst vogels

Alle vogelsoorten die mogelijk in het plangebied voorkomen staan vermeld op FFlijst vogels en zijn hierdoor strikt beschermd. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 4.2.6, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van deze vogels.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- de voorgenomen plannen geen effect zullen hebben op beschermde gebieden;
- de aanbevelingen voor vogels, zoals beschreven in paragraaf 4.2.6, in acht genomen dienen te worden;
- vervolgonderzoek uitgevoerd dient te worden om de aanwezigheid van beschermde vis- en amfibieënsoorten vast te stellen dan wel uit te sluiten;
- de toekomstige werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben, mits de bomenrij onaangetast blijft;
- altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Bureau Verkuylen, 2011. Voorontwerp bestemmingsplan buitengebied herziening 2010 Laarstraat. BP 1068.
- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Dijkstra K, D. B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

Internet

- www.gelderland.nl
- [Beschermde gebieden: geraadpleegd op 9 november 2011.](#)
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.libellennet.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig;
- voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig;
- voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.